

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Sermo. de paucitate saluandorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

Sermo.

Tertium principale dicitur. In presenti euangelio: quattuor difficultates sunt vidende. Prima quare deus precepit in lege. vt in. xl. die puer portaretur in templū. Et in femina duplicabantur dies. s. lxxx. dies. Rñdeo: qz mulier plus peccauit q̄ hō. hō enim vnū pctm̄ cōmisit: qz pomū comedit cōtra diuinā iusticiā. id duplici pena punitur masculus. ¶ Prima in vtero qz xl. diebus stat in vtero. materno sine anima. Quamuis p̄p̄sici dicant. xlii. Secunda extra vterū: qz priuatur diebus. xl. ab ingressu tēpli. Mulier duo peccata cōmisit. Primum: qz superbiuit. Sēn. iij. Erimus sicut dū: scientes bonum et malum. Secundum: qz hominem cōduxit ad peccatū sua p̄suasione: ideo punit quadruplici pena. Prima: qz eius corpus stat sine aīa. lxxx. diebus. Secunda: qz totidem priuatur ab ingressu templi. Tertia: quia subiecta viro effecta est: qz superbiuit. Unde ad Colo. iij. Mulieres subdite estote viris. Ausculan⁹. Illa dom⁹ mihi displicet cuius gallina cantat gaudio tacente. Quarta pena: vt cū dolore pariat. Sēn. iij. In dolore paries filios. vnde pater prima. ¶ Questio secunda. Quare maria et ioseph obtulerunt in templo par turturum et duos pullos columbarum et non agnum vt erat preceptum. Rñdeo quia illa oblatio agni erat diuitū: Maria erat pauper cula licet nobilis: et ioseph paup. Mat. iij. Quid est fili⁹ fabri. Sed dicit. Ubi erant thesauri magorum. Rñdet ber. qz pauperibus maria erogauit: taliter qz hodie oblationē pauperum oportuit offerre. ¶ Questio tertia quare postius voluit offerri turtures et pullos colūbi: q̄ alia animalia. Rñdet Tho. iij. parte. q. xxxvij. ar. i. ratione sue significacionis et proprietatis. Turtures tres habet proprietates q̄ xp̄o cōueniūt. Prima: qz est avis casta. Secūda animal solitarium. Tertia avis loquax. Quo ad primam signat puritatez xp̄i. Quo ad secundam signat eius contē-

plationē. Christus solitari⁹ alii m̄ orum: montem elegit ad contemplandum. Quo ad tertiam signat eius predicacionem. Columba vero est animal mansuetum et simplex mansuetudinez ipsius xp̄i signat. Quare non par columbar: sicut pulli queruntur. Rñdet Tho. vbi. s. qz est avis libidinosa: q̄ in sacrificio non debuit offerri. ¶ Questio quarta. Quare cādele portantur in manibus. Rñdeo ad ostendendam virginis puritatem. Aliq̄ em̄ audientes virginē purificatā possent credere ipsam indignisse purificatione. Igitur vt ostendat qz tota fuit purissima: ordinauit ecclesia vt luminosos cereos portem⁹ facti ipso facto ecclesia dicat. Omnia nō indiges purificatione: qz tota splendida es: et tota pulchra: sicut lumen huius candele: quas in manib⁹ gestamus: de quo lumine. Dam. Aue fulgens margarita p̄ quam venit m̄do vita: xps sol iusticie.

De paucitate saluandoz.

Ubi sunt bo

cati: pauci vero electi. Matth. xxij. Contremiscunt humana viscera ligna palato heret omne humanum ingenium deficit quando humana mens venit in considerationē horribilissimorum verborū xp̄i in euangelio hodierno qz multi sunt vocari et pauci electi. Scōz doctores q̄druplex est vocatio. ¶ Ana p̄ certū signū. i. per inspirationem. Scōa per verbū viuū. i. predicatorēs. Tertia per infirmitates. Quarta per scripturas. Quid clamant prophete: euangeliste: doctores. Vere illud apostoli. Impleant agnitione voluntatis filij dei. Sed nolunt venire. Unde Gregorius papa scripsit per Marthēum. Ad fidem christi plures veniunt: sed ad celeste regnum pauci perducuntur. Ille. Quod et saluato: affirmat in parabola illa. Mat. xxij. Ubi post parabolam intulit in fr̄

ne euangelij verba assumpta. Multa inquit. rē. De qua saluandoy pau-
citate tria videbimus.

Primum de opinionibus.

Secundum de declarationibus.

Tertium de responsionibus.

Primum de. rē. Queritur dubium
notabile in pñti. Qui sunt plures nu-
mero damnati: an salui. Circa hanc
materiaz due sunt opiniones.

Prima dicit q salui.

Secunda q damnati.

Prima opinio probat intentum su-
um triplici ratione.

Primo rōne inclinationis.

Secundo rōne reuelationis.

Tercio rōne electionis.

Primo rōne. rē. Una maxima est
phi in. ij. Methaph. In. ij. de anima.
Unūquodqz agens operatur fm pro-
prietatem sue nature. Ignis: qz cali-
dus: ideo calefacit. Sol: qz lucidus il-
luminat. Lapis deorsum vadit: qz g-
uis est. In. iij. Ethico. Unusquisqz di-
rigit opera sua fm optimum eorum
que sunt in ipso. Et Boetius. iij. de cō-
sola. profa. iij. Agit enim cuiusqz na-
tura: quod est proprium ei. Ad pposi-
tum. Si hoc agit creatura a fortiori
deus qui est omnium creator debet ope-
rari fm proprietates sue nature: quia
vt habet phus. ij. Metha. Qd est cau-
sa altioris. vt sint talia: illud maxime
est tale. Exēpli gratia. Si calida est
aqua a fortiori ignis. Sed que est na-
tura dei r eius inclinatio. Respondeo
q est misericordia r clemētia. In ps.
xix. Apud dñz misericordia. rē. de pe-
nitent. dist. iij. ca. Multiplex. Miseri-
cordie domini: nec mensuras ponere
possimus: nec tempore diffinire. De
pe. distinc. i. c. quis diuinitatis natu-
ra. Diuinitatis natura clemens est r
p̄a. xxij. q. iij. c. Unusquisqz. r di. xxx
ix. c. diaconi. r. xxvi. q. ix. ca. si presby-
ter. r. C. de nuptijs. l. imperialis. Nā
ita credimus dei beniuolentiaz r cir-
ca genus humanuz nimiam clemen-
tiam q̄tuz nostre nature possibile est

imitari. r. Dan. ij. Purga. c. iij. Pecca-
ta mea horribilia fuerunt: sed diuina
bonitas habet taz lata brachia q ca-
pit quecumqz ad illaz puertuntur. Si
igitur misericors: ergo inclinatur ad
miserendum fm naturam. Igit plus
debet in pluribus misereri. Et p con-
sequens plures saluare q̄ damnare.
Et si quis diceret q etiaz inclinatur
ad iusticiā. Rñdeo q magis ad miseri-
cordiā q̄ ad iusticiā inclinatur. Ja-
cobi. ij. Superexaltat autē misericor-
dia iudicium. Unde Ric. in. iij. dist.
xvi. ar. ij. Misericordis est deo natu-
ralior q̄ iusticia: quia respicit boni-
tate sue nature: iusticia vero respicit
pctā. Si est magis misericors: ergo
plures saluabit q̄ damnabit. Et sic
erunt. rē. Secundo rōne. rē. Omnes
electi qui ad paradysum hñt ire: sunt
figurati i pmissionib⁹ factis abrahe
ad eo: vt sancta canit ecclesia. Signi-
fer sanctus michael representat eas
in lucem sanctam: quam olim ab. p.
r se. eius. Ad ppositū. Semē abrahe
fuit amplissimum. Gen. xij. Egredere
de terra tua. Et infra. Faciā te cre-
scere in gentem magnaz. Et. xij. ca.
Faciam semen tuū sicut puluerē ter-
re. Si quis pōt hoim numerare pul-
uerem terre: semen quoqz tuuz nume-
rare poterit. Et. xv. añqz abrahā ha-
beret filiu eduxit eum foras di. Sus-
spice celuz r numera stellas. Incepit
numerare. Unum duo. rē. O domine
non possum. Cui dominus. Sic erit
semen tuum. Preterea Job. xv. Num
quid est numerus militum eius. q. d.
non. Et dauid induxit filium loquen-
tem patri. Dinumerabo eos: r super
arenam multipli. Preterea Apoca.
vij. Uidi turbam magnam quam di-
numerare nemo poterat. Et audiui
numerum signatorum. cccc. milia si-
gnati ex omni tribu filiorum israel.
Ex tribu iuda. xij. rē. Ex tribu Rubē
xij. rē. Ex tribu Gad rē. Ex tribu As-
sur rē. Ex tribu Neptalim rē. Ex tri-
bu Manasse rē. Ex tribu Symeō rē. ci
R ij

Sermo

Ex tribu Leui. xij. rē. Ex tri. Isaac. xij. rē. Ex tribu Zabulon. rē. Ex tribu Benjamin. xij. rē. Ecce q̄ta multitudo electorum. Et sic numerus electorum erit maior. Tercio ratione. rē. Deus est immutabilis. Malach. iij. Ego de⁹ et non mutoz. In. r. Metha. Deus est mouens omnia immobilis. Bona in. i. d. viij. Diuina essentia est immutabilis. Boetius. Stabilisq; manens dans cuncta moueri. Ad propositum. Aut deus omnes predestinauit: aut partem. Si omnes: ergo omnes saluabuntur: quia ut dicit magister in. i. ca. iij. Predestinatio est origo et fundamentum humane salutis. Que sententia affirmatur p̄ August. xxiij. q. iij. cap. Nabuchodonosor. Si vero dicis q̄ non omnes predestinauit: sed solum partem vnam. Videatur hoc falsum. aiunt isti. Et ratio: quia videretur q̄ deus esset personarum acceptor: quod est falsum: quia dicitur Actuz. r. In veritate comperi: quia non est acceptor personarum deus. S; ut dicitur Sapient. ii. Equaliter est ei cura de omnibus ut etiam dicit. xxiij. q. iij. cap. sicut. Et extra de p̄bendis et dignitatibus capi. Venerabilis. Et sic plures erunt salui q̄ damnati. Patet p̄ma opinio. Secunda opinio est christi: qui non potest mentiri. Multum sunt vocati. Ad humilitatem ad bona opera. Sed pauci sunt electi. Et sic vtz p̄mū mysterium in presenti.

¶ Secundum principale dicitur. rē. Pono hanc conclusionem s̄m omnes doctores. Quod pauci sunt saluati: respectu damnatorum. Que conclusio p̄batur quintupliciter. Primo ratione. Secundo auctoritate. Tercio exemplo. Quarto figura. Quinto experientia.

¶ Primo rōne infidelitatis.
Secundo rōne malignitatis.
Tercio rōne deuiabilitatis.

¶ Primo ratione rē. Conclusio maxima est omnium theologorum. Quod nullus saluari potest: nisi in fide catholica. Neq; vera: immo falsa est illorum opinio qui dicunt vnumquodq; saluari posse in sua secta. Ad hebre. xi. Sine fide impossibile est placere deo. Eph. v. Una fides: vnum baptisma: vna ecclesia: vnus deus. Extra de sumis tri. r. fide catholica. c. Firmiter. Una est fidelium vniuersalia ecclesia. extra quam nullus omnino saluatur. Et. xvi. q. v. capit. episcopi. Qui rectam fidem non habet: hic non est eius sed illius in quem credit id est dyaboli. Et. xxiij. questione. i. ca. Quoniam verus. Supra petram ecclesiam fundatam scio. Quicumq; extra hanc domum agnum comederit prophanus est. Et Marci. vii. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. rē. Et Athanasius. Quicq; vlt saluus esse: ante omnia opus est vt teneat catholicam fidem. Quam nisi quisq; integram inuolatamq; serauerit absq; rē. Et Tho. xxiij. questione. iij. r. in. iij. dist. xxiij. r. alij doctores idem tenent. Numeremus ergo in hoc loco multitudinem fidelium si possibile est a principio mundi vsq; ad christum: et videbimus q̄ plures sunt immo fuerunt infideles q̄ fideles. Tempore abrahe solus ipse erat cum familia sua qui deus colebat: omnes alij quasi infiniti idolatre erant: et omnes damnabantur. Preterea de centum milibus personis nullus ingressus est terraz promissionis preter Iosue. r. Caleph: vbiq; colebatur diabolus: aut sol: aut luna: excepto in iudea cuius difficultat; vbi notus erat: iuxta illud. Notus in iudea deus. Post christi aduentum quibus totus mundus audierit de christo et multi credidisset tamen parum durauit illa fides: quia venit machometus qui quasi totum mundum a fide christi deuiavit. Preterea iudei per mundum desperi damnantur: quia non credunt. Quid vlt cam de malis christianis qui non habent veram fidem: petores paganos et infidelibus. Non credunt anime

immortalitatem. O pater mortuo corpore deficit anima. O quis reuerfus est a partibus illis. Quis vidit deus aut paradysum. Negant aliam vitam: facectia illius ianuenta nomine Ruffus. Iuxta fecit depingi in targa sua christi ymaginem ab vna parte in derisione fidei. Ab altera parte dyabolum: et se in medio cum brevedu. Domine si me nolis: iste me rogat. Preterea tempore facini cani. Cum quidam fratres conuentuales conquerentur quod sui milites sibi abstulissent tunicellas suas: Respondit Non sunt de meis: quia simul et tunicas abstulissent: quia sic precepi eis. Unde quod domini temporales faciunt tot strages: tot latrocina pauperum. tot angarias ponunt: quia non habent veram fidem cum non credant recipere penam acerbam pro suis demeritis. Unde quod concubinaris tenet feminam. Usurarius res pauperum. Unde quod mercator non facit iustitiam. Unde quod homines non habent timorem dei. Vere quia non veri catholici et fundati in fide. Et per consequens in sua infidelitate damnantur. Et secundo ratione. Tanta est hominum malignitas quod non debemus mirari si pauci saluantur. Clamat Iohannes. Totus mundus in maligno positus est: sicut Egidium. Mundus dividitur in novem status qui omnes corrupti sunt. Et per consequens pauci salvi. Primum est status prelatorum et clericorum qui est plenus malignitate: Qui status adeo perfectus est ut nulli liceat accedere nisi vocatus. Iob. v. Nec quisquam sumat sibi honorem: sed qui vocatur a deo tanquam Aaron. Antiquitus eligebantur prelati ad columbe signum: ut patet de Ambrosio. de Augustino. et alijs. C. de episcopis et clericis. l. Si quemquam. Non precio. sed precibus ordinetur antistes. Uincetius lib. iij. Speculi moralis dicens A sancto Petro usque ad tempora Siluestri fuerunt. xxxij. pape. qui per mar-

tyrium fere omnes transferunt. Unde post Sixtum diu vacavit papatus et nullus volebat assumere hoc. omnis et propter paupertatem: et propter mortem. Sed hodie per munera: per symonias ingrediuntur ad eum. Unde Dan. ix. inferni. Clamat contra hos. O symon magus: o eius miseri imitatores qui res diuinas: que bonitatis debent esse sponse: vos rapaces: auro et argento contaminatis. Quid dicam de presbyteris curatis. Applicata ad libitum. Quid de religionibus Vere deficit calor illorum primorum patrum circa penitentias circa austeritates. Conclude. Multi sunt vo. rē. Secundus status est dominorum temporalium qui plenus est malignitate. Quia cum deberent esse patres populi: iusticiam seruantes causas pauperum defendentes: oppositum agunt: quia dum interueniunt nummi et aurum iusticia non habet locum. Vergilius. iij. Eneidos. Qui non mortalia pectora cogis: auri sacra famemes. Lucanus. iij. Ferrus mortemque timere auri nescit amor. Verificatur sententia. xi. qu. iij. capi. Pauper dum non habet quod offerat opprimitur. et. xi. questione. iij. capitu. Qui recte. Munera peruertunt hominum iudicia. Unde conqueritur dominus. Isai. i. Principes tui infideles: sicut furus. Ubi sunt queso iusticie paganorum. Iusticia Seleni. Bruti romani. Constantini. Plures ergo damnantur. Multi sunt rē. Tertius est status nobilium malignitate plenus. Qui debent esse mites liberales et modesti que conditiones faciunt homines nobiles. Hierony. ad Celantiam. Nobilitas summa est apud deum clarere virtutibus. Peto a te o Lugdunensis Quis dicitur nobilis. Qui habet aurum. possessiones: pulchram mulierem. Vere non: sed sola virtus que hominem honore dignum facit. In. iij. Eth. hono rē est exhibitio reuerencie in testimonium virtutis. Sed hodie sunt

Sermo

miseri: mendaces: usurarij inhonesti
superbi pomposi. Quod contra Dan
tis. x. Purgatoriij. O elati christiani
infelices et vani: qui estis mente et in
tellectu capti. et confiditis in spe lon
ge vite. Nonne aduertitis: q̄ vermes
sumus. Et apostolus. Precipe diuiti
bus huius seculi non superbe agere.
Et contra mulieres pomposas q̄ val
de peccant. De istis. Multi sunt voca
ti &c. ¶ Quartus status est conjugato
rum. Qui fidem pacemq̄ inuicem de
bent seruare. et cum omni timore do
mini. Exemplum mulieris que coe
quabatur sancto Patricio in gloria
propter fidem thori et pacem cum vi
ro. Sed hodie non est fides non pa
quia sunt mali: ideo et filij participat
De his. Multi sūt vocati &c. ¶ Quin
tus est viduarum: que debent esse de
note ecclesiam visitantes. De quibus
i. Timothe. v. Viduas honora: que ve
re vidue sunt. Sed hodie sunt vaga
bunde. Multi sunt &c. ¶ Sextus vir
ginum. Ubi sunt. O quot gaviueli. O
quot filij in latrinis. O quot ad hospi
tale in nocte deferuntur. ¶ Septimus
est mercatorum: qui debent esse vera
ces: non iurare: vel periurare. Quod
christus docet Mathei. v. Sit sermo
vester: est est: non nō. Sed hodie mille
peruria: per corpus: per sanguinem.
Contra christus Mathei. vi. Nolite
iurare omnino: neq̄ per celum: neq̄
per terram neq̄ per caput. Et vt di
cit Thomas in quolibetis. Periuri
um grauius est homicidio. ¶ Octa
uus est artificum. Qui artes suas cor
rumpunt: sed puniuntur dum fallunt
alios artes eos fallūt. O pater artes
nichil valent. Scis quare: quia comit
tis i ea mille fraudes. Osee. ix. Area
et torcular non pascet eos: vinum mē
tietur eis. ¶ Nonus est pauperum.
qui equiparari volunt ciuibus. Non
agnoscitur plus vroz rustici et ciuis.
Et rusticus vult deferre caputuz cū
veluto. Vade ad custodiendum peco
ra. Multi sunt ergo vocati &c. Unde

patet secunda ratio. ¶ Tercio ratio
ne &c. Cōclusio ē philosophi. ij. Ethī
corum. Virtus in medio consistit: et
versatur circa difficile. Exempli gra
tia de sagitta ad signum. Nam cōtra
gere punctum siue centrum est diffi
cile. Recedere autē ab hoc medio est
facile vt patet in sagittantibus ad si
gnum. Ad propositum. Virtuose age
re consistit in attingendo mediuz: qd
est difficile. Recedere autem ab hoc
medio est facile. In. ij. Ethicor. Dif
ficile est esse bonum In eodem. Mas
lum est facile: bonum vero difficile.
Ideo hīc. aduersus vigilantium.
Rara est virtus: nec a pluribus appe
titur. Ouidi. lib. ij. de pomo. Nec faci
le multis inuenies milibus vnum.
Virtutē precij qui putet esse sui. Cū
ergo sint plures vitiosi q̄ virtuosi. Ideo
plures erunt damnati q̄ salui. Ver
te te ad crucifixuz. O domine deus q̄
vadunt luxuriosi: auari: superbi: blas
phematores: perituri. Clama ad in
fernum quo vadunt prelāti mali: epi
cardinales: de grege nō curantes: s̄
de canibus: ad infernum. Quo vadūt
monachi mali male viuentes. Ad in
fernum quo incantatores quo nigro
mantes. Ad infernum. Quo vadunt
tot advocati: procuratores: notarij.
Ad infernum. Quo tot mercatores:
artifices. laboratores. Quo tot mul
eres vane: luxuriose: carnales. Quo
vadunt tot ignorantēs: quorum ple
nus est mūdus. Que ignorantia: non
excusat s̄m Thomā. i. ij. que. lxxvi. &
Alexander in. l. partessum. Et di. xx
c. Si decreta. Ignorantia crassa & su
pina neminē excusat. Nonne est ma
ior numerus ignorantuz q̄ scientiā
O pater sic. Ergo multi sunt vocati:
pauci &c. ¶ Preterea ciues mei: san
cta ecclesia tenet: q̄ nullus in mor
tali decedens intrabit eternam vitā
etiā si christianus sit. Sed quis est hic
& laudabimus euz. Quis hodie est a
lienus a xp̄o domino. Vere est xp̄ia
nus qui nō facit opera: & nomen xp̄is

De paucitate saluandoy. Fo. lxxvij.

nitatis falso sibi usurpat. Quod extra Ambro. xxij. q̄stione. v. c. Cauete. Mē daciū n̄q̄ est christianum se dicere: et opera christi non facere. Ille. Et per charitatez dicite michi. Quid sonat hoc nomē dignū. Quid significat Audite queso cplm̄ illud. Cum venis se. extra de sacra vinctioe. A christo christiani dicuntur. Et Aug. lib. iij. de doctrina christiana. Ex sacramēto vinctiois vocabulum omnium christianorum descendit et nomen. Quod nomē ille frustra fortitur qui christū minime imitat. Ille. Turba te ipsum. Si christiani nuncupamur: cur non erubescimus. omni timore dei postposito in tot faetio: a viuere? Non est amplius verecundia tenere feminaz: vlturas dare: odia tenere. Cur non cōcordant facta cum nomine. Quia vt dicitur. yj. que. i. Clericus: et extra de prebendis et dig. c. Cum fm̄ apostolū et Iusti. de donationib⁹. §. Est et aliud In autē. de defensoribus ciuitatū. in p̄n. Nomina debent esse consona rebus: quibus imponuntur. Sed impletum est apostoli verbum. ad Titum. ij. Confitentur se nosce deū: factis autem negant. Sed audite auribus cordis christum. Mat. vij. Non omnis q̄ dicit mihi domine dñe: intrabit in regnum celorum: sed qui facit voluntatem patris mei. Sed quis est qui facit eius voluntatē: pauci sunt in quo libet statu et gradu: imo male viuunt Virtutes fugiunt. vitia amplectuntur Et sic multi sunt vocati: pauci vero electi: vnde patet r̄do. ¶ Secundo auctoritate Aug. li. ij. de ciuitate dei: Plures homines currunt in penas q̄ in gloriam. Et in. xxi. idem affirmat. Et in li. de vero cultu. Arbitroz enim tres mundi partes esse damnandas. eo q̄ in ipsis regnant infideles. De quarta autem: quid dicam. nescio nisi q̄ iohannes dicit. Totus mundus in maligno positus est. Ille. Practica in verbo in maligno posit⁹ est. Quis si ne horrore cogitare queat. quantum

hodie abundauit iniquitas in fide. Illam persequuntur fideles non erubescunt publice fornicari adulterari O quot mala fiunt. Et Grego. super Mat. Ad fidē plures veniunt: sed ad celeste regnum pauci perducuntur. Asculamus lib. iij. c. iij. O elati xp̄iaz in infelices et vani: qui estis mente et intellectu capti et confiditis in spe lōge vite: nonne aduertitis q̄ vermes sumus. Idem affirmat. Iohannes de lignago. Et zaberella in cle. de sum. tri. et fide ca. ¶ Tertio probatur figura. Iudicum. vij. de. gedeone. Cuz pugnaret contra madianitas et secuz haberet. xxij. mille viros. Dixit illi dominus. Multus populus tecum est. Unde licentiauit ex eis. xxij. milia: et remanserunt. x. milia. Cui dominus. Adhuc populus est multus: duc eos ad flumen: et ibi p̄babis viros aptos ad pugnam. Qui aquam biberint in flumine: vt canes eos separabis ab alia parte vt aptos. Qui autem curuatis gemb⁹ biberint separabis eos ab alia parte vt ineptos. fuit autem numerus eorum qui aquaz biberunt manus proicientes ad os. M. ccc. vi ri reliqua multitudo remissa est: et sic pauciores fuerunt electi. Moraliter pauci sunt qui sunt apti ad bellū spirituale contra vitia: qz plus se curuāt in peccatis. Quidam vincuntur vitio gula. Quidam vitio superbie. Et ita pauciores erūt salui q̄ dñati. Quarto probatur exemplis. Primo sacre scripture. In veteri testamento. Gen. vij. Tempore diluuij octo anime vtri usq̄ sex⁹ unt saluate in archa: ex tot milibus personarum. Preterea Gen. xix. Ex Somoza et Sodoma: solus Loth cum vxore sua saluati sunt oēs alij sunt igne consumpti per peccatū sodomie. ¶ Preterea Numeri. li. ca inuenies q̄ ex centum milibus exceptis paruulis et mulieribus nemo illorum a. xx. annis et supra excepto Ioseph et Caleph intrauerunt terram p̄missionis. Que terra signat vitā bea

Sermo

tam de qua ps. Portio mea dñe sit in terra viventium. Secundo exemplo sanctorum Bernar. post dies. xv. sui obitus apparuit cuidam monacho: cui inter alia interroganti: si difficile esset saluari vt scriptura testatur. Respondit qd verum erat. Et iuravit. Eadez die qua ex hac vita migravit. iij. M. ccc. hominum recesserunt. Et ego solus cum quodam heremita vitam celestem intravimus. Et quidam bonus secularis penas purgatorias salvandus intravit. Alij autem in infernum.

Preterea quidam monachus lugdunensis: qui fuerat in heremo: per annos tres in maxima penitentia: post mortem apparuit episcopo civitatis lugduni. d. Ah ah iusticia dei qd terribilis es. Et mirans eps adiuravit istuz di. Quis es? Qui respondit. O Johannes age penitentiaz gradus tibi restat via. Eodez die quo ego decessi ex hac vita recesserunt octo milia anime que omnes fuerunt danate: exceptis qnq. Duo eternaz gloria: et tres purgatoriaz intraverunt. Et quid miruz si tot danantur cum totus mundus sit plenus laqueis. Unde sanctus Anthonius raptus in spu: vidit totum mundum plenum laqueis. Et flens clamavit. O dñe quis evadet tot laqueos? Respondit ei dominus. Sola humilitas anthoni. Sed pauci illaz sequuntur. Unde patet quod et c. Unde Bernardus. Recessit custodia a prelatibus: devotio a religiosis: reverentia a subditis: consiliuz a senibus: lex a sacerdotibus: iusticia a rectoribus: equitas a iudicibus: charitas a civibus: veritas a mercatoribus: charitas a mundo. Ille. Un patet secundum et c.

Tercius dicit et c. Ubi respondens dicit est argumentis factis. Ad primum respondeo qd verum est de divina misericordia: sed peccator indignum se facit. Exempluz de sole: de igne: de pane. Que etsi agant suos effectus: non tamen in omnes nisi in dispositos: et ad recipiendum aptos. Peccatores vero red-

dunt se ineptos: cum opere ei resistent.

Ad secundum: qd de electis et danatis est loquendum dupliciter. Aut absolute et simpliciter: aut comparative. Si primo modo: sic electorum numerus est magnus imo quasi infinitus. O quot patriarche: quot prophete: quot martyres: vbi dicit hiero. qd posset fieri quotidie festuz quinq. milia martyrum. Et sic autoritates et rationes supra adducte habent intelligi. Que dicunt numerum electorum esse magnum: est verum simpliciter. Aut loquimur seculo modo comparative. Sic dico qd electi sunt pauci: si boni malis comparentur. Quod probat exemplis: Accipe pugillum arene in manibus a litore maris: absolute grana arene sunt magna et innumerable. Sed comparando illis que sunt in litore maris dicitur pauca: sic est de electis. Multi sunt electi absolute: sed in comparatione danatorum sunt pauci. Ideo deus absolute loquendo dixit ad abraham: qd semen suum multiplicaret sicut pulverem et stellas celi simpliciter loquendo non comparative. Ita pauci sunt boni. vt possint stare in pugillo dei. Sap. iij. Iustorum anime in manu dei sunt.

Ad tertium qd vult omnes et c. Bonaventura in. i. disti. xvi. ar. i. Tho. in. i. distinctione pe. Quod duplex est voluntas. Antecedens et consequens. De prima vult omnes salvos fieri: quis ad hunc finem homines creat: et dat ei naturam capacem: liberum arbitrium: documenta salutis: vt possit procurare suam salutem. Secunda consequens quo ad hanc non vult. Exempluz de mercatore qui filium adoptat in suum et ei communicat omnes libros apothecae: et omnia bona in manibus: quibus possit mercantiam perficere. Vult hic mercator qd filius sit bonus: sed post multos annos iste dissipat omnia sua bona. Quid facit mercator: super furcam suspendit: et perdit omnes amores. Ad propositum. Ita deus de prima voluntate vult omnes salvos fieri. Sed non salvantur: quia faciunt omnia

mala. Quod ad hanc voluntatem eos
dñat. Quod patet: q̄ multi sunt vocati:
pauci ho electi. In fine exēplū p̄ris.
Dñici. qui a pluribus visitatus. Dic
nobis inquit h̄bus salutis pater. Cū
lachrymis r̄ndit. homo sp̄ ster i timo:
re dñi: qz vane est creat̄: si postea dñ
naret. Igitur multi sunt. ꝛc.

In sermone de flagellis dei. ꝛc.

Uenit ira dei

in filios diffidentie. E
phe. v. Tanta est di:
gritas ꝛ excellentia veritatis q̄ sc̄m
oim̄ theologozꝝ sententiaz p̄ceptue
Tho. in. iij. di. iij. Nūq̄ debet p̄ter
nūtri etiā si forte aliqui egre ferant.
Unde August. lib. de libero arbitrio.
et ponit extra de re. tur. in. vi. Si de
veritate scandalum nascitur: tutius
scandalum nasci permittitur q̄ veri:
tas relinquatur. Et ph̄us. i. Eth̄. Sā
ctum est p̄honorare veritatem. i. lu
per omnia veritatem. Non innumeri:
sunt: quia non est aliquid ita dignum: si
cut veritas. Uñ. ij. Esdr̄. iij. Forte vi:
nū: fortis rex: fortis militer: sed sup̄ oia
veritas vincit. Ideo Aug. ad hieroñ.
Incomparabiliter pulchrior ē veritas
xp̄ianozꝝ q̄ helena Grecoꝝ. Ideo phi
losophus. i. Eth̄. Duobus existentibꝝ
sanctis sanctus est honorare veritatē
De qua nunciāda Isa. lx. Super mō:
tem excellis. Ascende tu qui euan
gelizas syon. Exeas in fortitudine
vocem tuam qui euangelizas hierl̄:
exalta noli timere. Et. i. Thimo. iij.
Argue increpa obsecra ꝛc. Cum igitur
in presentiarum michi predicandi
sit officium concessus: opus est obedi:
re voci dñine ac aperire scelera po:
puli huius urbis. N. Et mala que p̄
ip̄is sceleribus a iusto iudice pueni:
ent cito: nisi conuertantur. Jam plu:
ribus diebus laborant: clamant: mi:
ras ex parte dei p̄dixi: ac ventura fla

gella tamen modicam video emenda
tionez. Nunc a sit magis clare et aper
te d̄ flagellis in cōi smonē habere in
stitui: de q̄bꝝ tria videbimꝝ mysteria.

Primū d̄ opinionis.

Secū d̄ inductionis.

Tercius d̄ remediacionis.

Primū dicitur ꝛc. Utrū mala que
veniunt in presenti vita: fama: pestis
caristia: infirmitates: et h̄mōi sunt a
deo. Circa hoc triplex est opinio Una
dicit q̄ demon est horum malozꝝ cau
sa. hec opinio fuit Manicheozꝝ. De
quibus. xxiiij. q. iij. c. Quidam autē he
retici. Ratio illorū est: quia ponebat
duo principia: vt etiam posuit. Par
menides ꝛ Symōides. Boni ꝛ mali
Malum principium dicebant esse dy
abolū. De quo Johānis. xiiij. Venit
em̄ princeps mundi huius ꝛc. a quo
dicebant omnia esse mala: scilicet pe
stes penurias ꝛc. De bono principio
deo dicebant se nō intromittere. Se:
cunda opinio quorūdam philosophozꝝ
qui credebant omnia ista venire ab in
fluencia corporū celestium: quia vt d̄
ph̄us. i. Metheozꝝ. A virtute supe
riori regūt ista inferiora. Et in li.
de regimine principum. Inferiora
a superioribus reguntur. Corruptio
aeris dicebant h̄: inducat pestē ꝛ alia
mala in presenti. Tercia opinio q̄
erat de: quia vt dicitur. Eccl. xi. Bo
na ꝛ mala vita et mors paupertas et
honestas a deo sunt. Igit dicebat omnia
mala esse a deo altissimo. Respondet
Tho. i. parte. q. xix. ar. ij. In. xij. que.
lxxix. Et Bona. in. ij. di. xxiiij. Quod
triplex est malū.

Primū est culpe.

Secundū est pene.

Tercius est dāni.

De malo culpe: de nō ē cā mali qz
non est cā pcti: s̄ n̄ra volūtas: imo cla
mat hoi. Eccl. xxi. Quasi a facie colu
bri fuge pcti. Ex hoc dedit libez ar
bitrium homi. Ecclesiastici. xv. Deus
ab initio cōstituit hominē: ꝛ cōstituit
euz in manu consilij sui. Unde non est